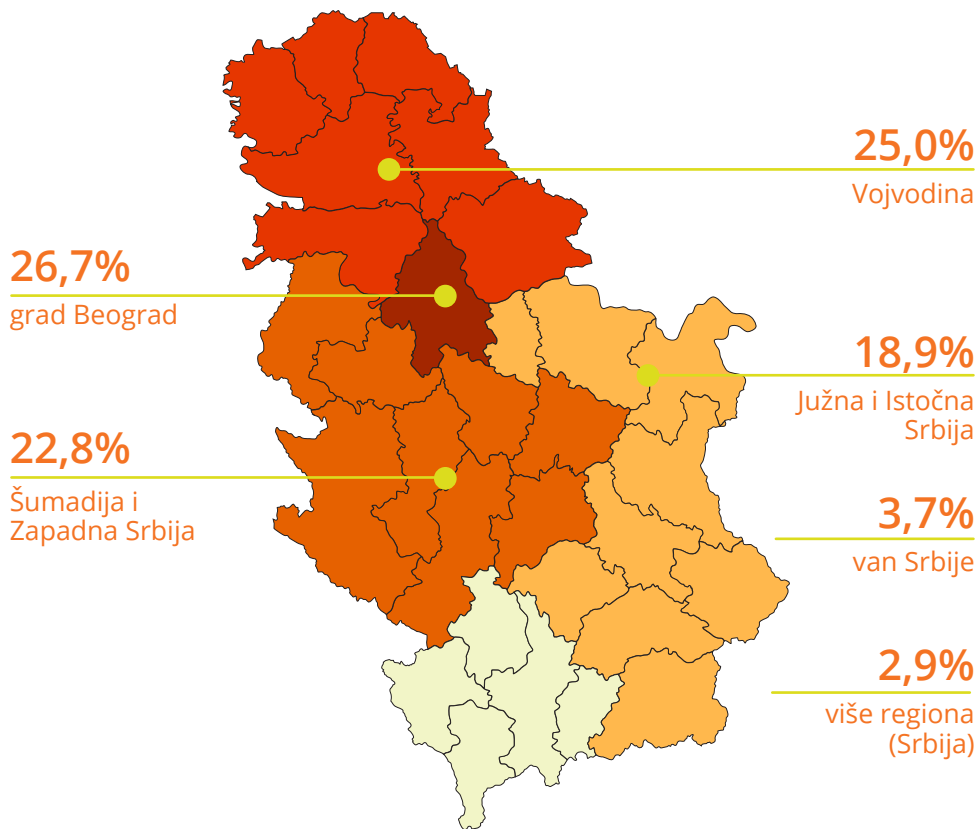

DAVANJE ZA OPŠTE DOBRO

Filantropija u Srbiji u 2016. godini

Glavni nalazi

3270

**BROJ
ZABELEŽENIH AKCIJA**

mil. €

21,217

**PROCENJENA
DAROVANA SUMA**

3 €

**PROSEČNA
DONACIJA PO
POJEDINCU**

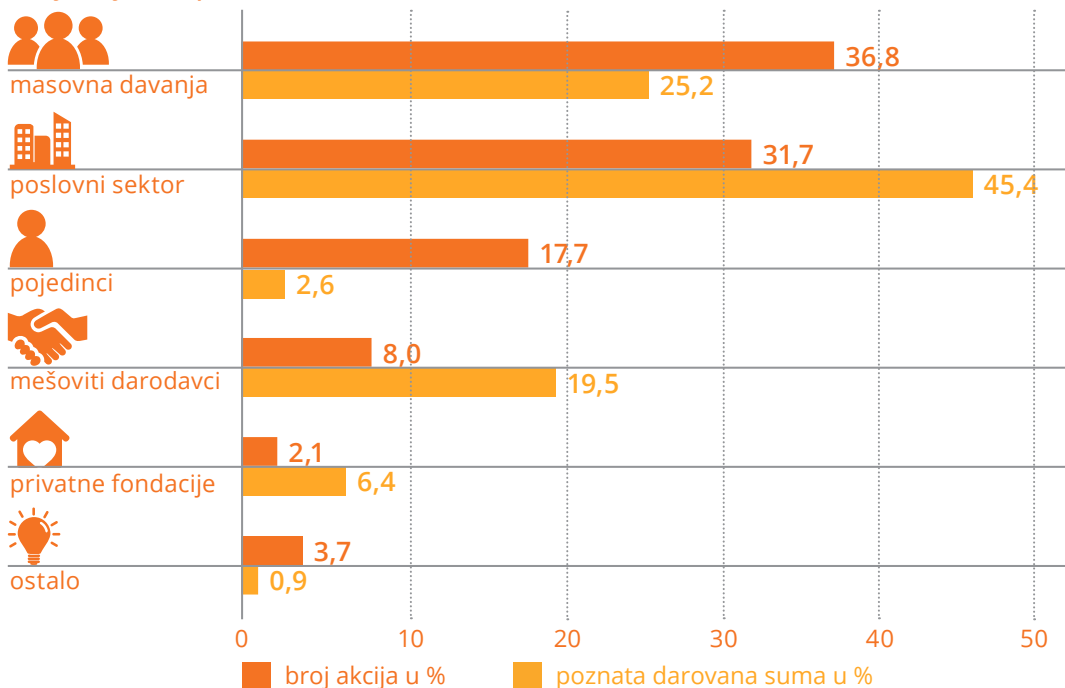
4,9%

**PAD U ODNOSU
NA 2015.**

Tokom 2016. godine Catalyst je pratio medijske izveštaje o lokalnim individualnim i korporativnim dobrotvornim davanjima kao i davanjima iz dijaspore. Ova brošura prikazuje ključne podatke i glavne nalaze istraživanja.

DARODAVCI

UČEŠĆE RAZLIČITIH TIPOVA DARODAVACA
(broj akcija u %, poznata darovana suma u %)

BROJ ZABELEŽENIH AKCIJA U % 2014. 2015. 2016.

Građani	46,0%	↘	41,7%	↘	36,8%
Poslovni sektor	18,0%	↗	26,8%	↗	31,7%
Pojedinci	18,8%	≈	19,3%	↘	17,7%

POZNATA DAROVANA SUMA U % 2014. 2015. 2016.

Građani	12,7%	↗	15,2%	↗	25,2%
Poslovni sektor	34,4%	↗	51,6%	↘	45,4%
Pojedinci	13,0%	↗	16,4%	↘	2,6%

KLJUČNE TAČKE

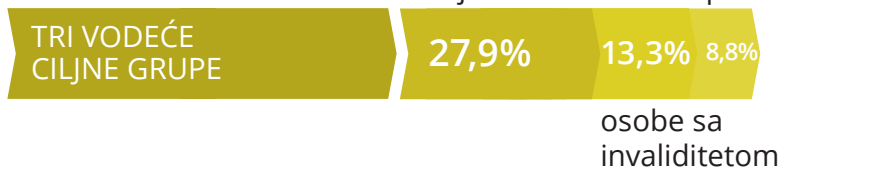
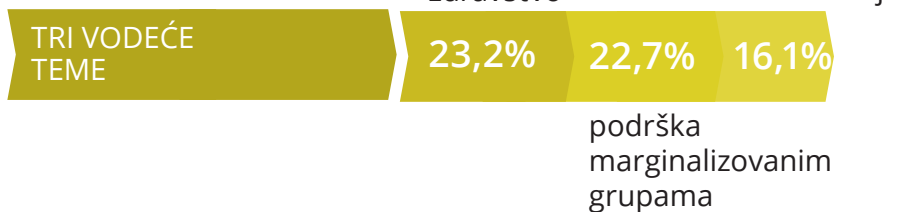
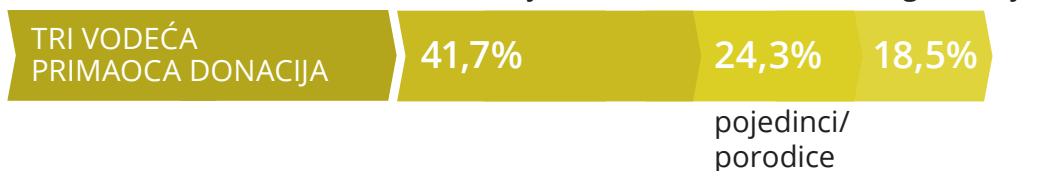

- U 2016. godini zabeleženo je 3270 jedinstvenih akcija za opšte dobro, što je za samo 52 akcije više nego u 2015. godini – dakle nivo aktivnosti ostao je približno isti.
- Analiza podataka o geografskoj raspodeli davanja ukazuje na to da nema značajnijih promena u odnosu na 2015, te da Grad Beograd ostaje region u koji se upućuje najviše donacija (26,7%), a sledi ga Vojvodina (25%). Pozitivnu promenu predstavljaju blago povećanje procenta donacija upućenih van Srbije, kao i donacije upućene van regiona Zapadnog Balkana.
- U 2016. godini najaktivniji darodavci bili su građani, kroz masovna davanja (36,8%), a slede poslovni sektor (31,7%) i pojedinci (17,7%).
- Ukoliko posmatramo darovane sume, slika se menja: poslovni sektor izbija na prvo mesto sa učešćem od 45,4% ukupno poznate darovane sume. Slede građani (25,2%) i mešoviti darodavci (19,5%). U odnosu na prošlu godinu, udeo pojedinaca se znatno smanjio.
- Kada je reč o dijaspori, dok je procenat akcija nešto niži nego prošle godine (14,7%), zabeležena darovana suma je znatno niža – samo 2,7%, što je skoro 14% niže nego u 2015. godini. Ostaje da se vidi da li je ovo trend ili samo jednogodišnja fluktuacija.
- U celini gledano, građani kontinuirano ostaju najmasovniji darodavci i njihov udeo u ukupnoj darovanoj sumi raste; angažovanje poslovnog sektora (kompanije, korporativne fondacije i mala i srednja preduzeća) takođe je u kontinuiranom porastu, dok ukupna darovana suma fluktuirala.

POSLOVNI SEKTOR

PROFILI DARODAVACA

PRIMERI DAVANJA POSLOVNOG SEKTORA

Kao odgovor na poziv Fonda za mlade talente da se dâ podrška mladim talentovanim učenicima i studentima, veliki broj kompanija donirao je sredstva kako bi podržao rad ove fondacije koja obezbeđuje sredstva za stipendiranje najboljih đaka i studenata. Među kompanijama koje su se odazvale ovom pozivu u 2016. su i **Telekom Srbija, Dunav Osiguranje, Hotel Moskva, Srpska Banka, ADOC d.o.o. Beograd i druge.**

Povodom Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom **Vojvođanska banka** pokrenula je donatorsku akciju u okviru koje je uručila više od 60 računara školama za gluvu i naglunu decu, Savezu gluvih Srbije i organizacijama gluvih širom Srbije. Računari su darovani kako bi olakšali komunikaciju i svakodnevne aktivnosti naših gluvih i naglunih sugrađana. Važno je spomenuti da je Vojvođanska banka prva banka u Srbiji u čijim poslovnicama su gluve i nagluve osobe mogle da komuniciraju koristeći znakovni jezik.

U okviru programa saradnje UNICEF-a i Ministarstva zdravlja za unapređenje razvoja u ranom detinjstvu, kompanija **IKEA** opremila je pedijatrijske ambulante u Zdravstvenoj stanici „Jajinci“ pri Domu zdravlja „Voždovac“.

U 2016. godini se među malim i srednjim preduzećima izdvaja kompanija **Yumis d.o.o.**, koja je u poslednjih godinu dana podržala niz dobrotvornih akcija za podršku lokalnoj zajednici. Ova podrška je upućena sportskim udruženjima za obnovu sportskih hala i nabavku sportske opreme, Univerzitetu u Nišu za podršku naučno-istraživačkim projektima, odredu izviđača i različitim kulturnim manifestacijama. Yumis je takođe obezbedio donacije u robu Udruženju samohranih majki, NURDOR-u, domovima zdravlja, domovima za smeštaj starih lica i udruženjima osoba sa invaliditetom. Ovo preduzeće je bilo aktivno i na polju obrazovanja, kroz organizovanje programa stručne prakse iz oblasti prodaje, marketinga, finansija i zaštite životne sredine za učenike srednjih škola i studente svih nivoa studija. Yumis d.o.o. je dobitnik nagrade VIRTUS za mala i srednja preduzeća.

GRAĐANI (masovna davanja)

PROFILI DARODAVACA

pojedinci/porodice

institucije

TRI VODEĆA
PRIMAOKA DONACIJA

45,3%

24,5%

24,5%

neprofitne
organizacije

zdravstvo

smanjenje
siromaštva

TRI VODEĆE
TEME

40,3%

28,5%

9,9%

podrška
marginalizovanim
grupama

osobe sa
zdravstvenim
problemima

ekonomski
ugrožene
osobe

TRI VODEĆE
CILJNE GRUPE

27,7%

22,0%

10,6%

osobe sa
invaliditetom

DOPRINOSI POJEDINACA

Hido Muratović, koga smo prošle godine izdvojili kao primer dugoročne posvećenosti davanju, ovogodišnji je dobitnik nagrade VIRTUS za individualni doprinos filantropiji. Gospodin Muratović je i ove godine pokrenuo niz akcija kako bi pomogao ugroženim sugrađanima. Tako je, između ostalog, započeo kampanju i prikupio sredstva da bi se u kuću osamdesetdvogodišnje Stanke Bakračević iz sela Tušimlja na Goliji uvela električna energija.

Dragan Ćirić posvećen je pomaganju organizacije BelHospice, koja pruža podršku osobama koje su u terminalnim fazama bolesti. Dragan je ove godine trčao preko 12 časova kako bi prikupio sredstva za izgradnju prvog hospisa u Srbiji.

Kada je reč o individualnim inicijativama, svakako treba pomenuti **Ganija Pnišija**, pekara iz Pančeva, koji je jednoj devojčici sa invaliditetom obezbedio svakodnevni prevoz za odlazak u školu i povratak kući. S obzirom na to da grad Pančevo nema obezbeđen javni prevoz za osobe sa invaliditetom, Gani je angažovao lokalnu taksi službu kako bi devojčica mogla redovno da pohađa časove.

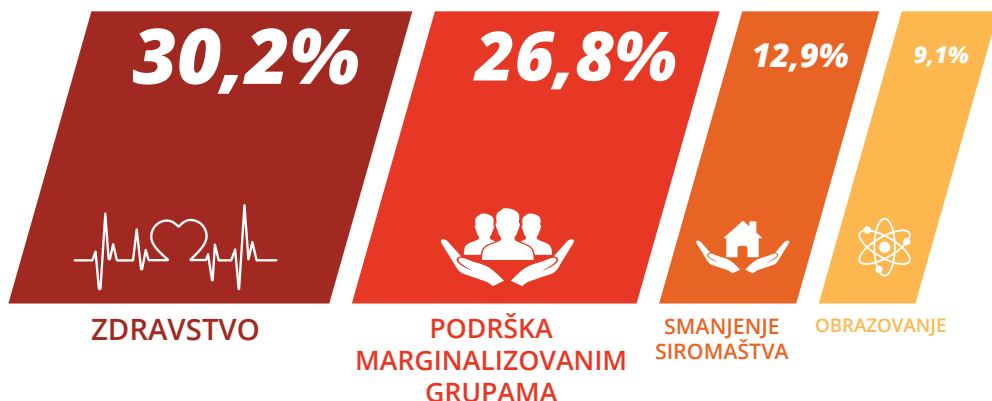
INOVATIVNI NAČINI DAVANJA

Takmičenje u kome su učestvovalе osnovne škole širom Srbije organizovali su beogradski **Muzej Nikole Tesle i kompanija Samsung Srbija**. Tokom takmičenja đaci su prezentovali svoje radove inspirisane životom, radom i dostignućima čuvenog naučnika. U pobjedničkoj školi – Osnovnoj školi „Mihajlo Pupin“ iz Zemuna kompanija Samsung je renovirala i opremila digitalnu učionicu opremom koja se sastojala od 30 tablet računara, elektronske table, printera, klima uređaja i prateće elektronske opreme.

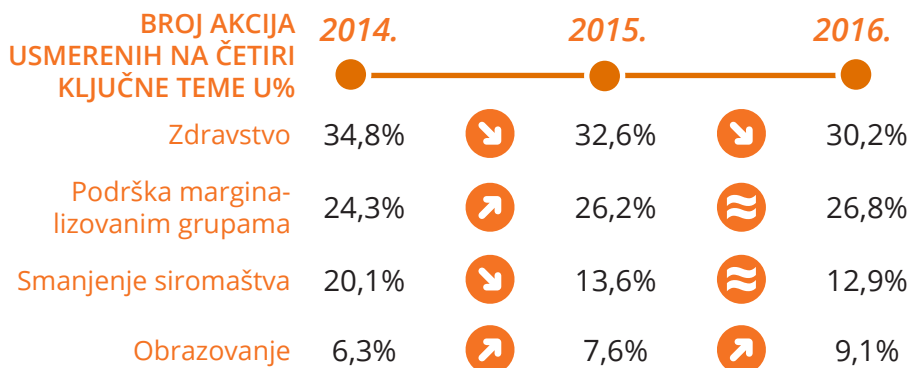
Asocijacija „Bašta Mašta“ je treću godinu zaredom realizovala neobičnu, autentičnu manifestaciju „Izađi mi na teglu“. Tokom septembra i oktobra se u formi karavana koji putuje od grada do grada kroz Srbiju organizuje takmičenje u pripremanju ajvara. Karavan je tokom 2016. godine trajao 50 dana, imao 2000 učesnika u 20 gradova, a napravljeno je 4500 tegli ajvara. Proizvedeni ajvar učesnici poklanjaju onima kojima je pomoć u njihovom gradu potrebna. Ove godine, kompanija Roda, koja je i generalni pokrovitelj manifestacije, dodatno je doprinela uspehu akcije poklanjanjem 1000 tegli ajvara Centru za zaštitu odojčadi, dece i omladine u Zvečanskoj u Beogradu.

KLJUČNE OBLASTI

OSTALE OBLASTI (% broja akcija)

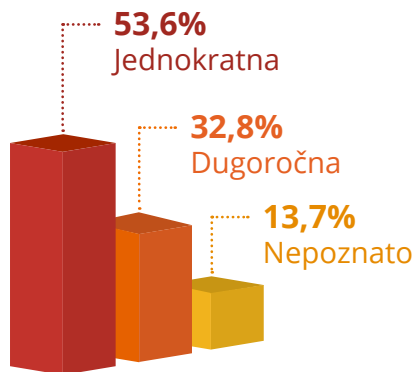
ispod 0,5%	od 0,5 - 1%	od 1 - 3%	preko 5%
<ul style="list-style-type: none"> nauka nasleđe razvoj zajednice 	<ul style="list-style-type: none"> zaštita okoline ekonomski razvoj javna infrastruktura religijske aktivnosti briga o životinjama 	<ul style="list-style-type: none"> urgentna pomoć sport kultura i umetnost 	<ul style="list-style-type: none"> sezonska davanja

UPOTREBA DONACIJA

UPOTREBA DONACIJA

(% akcija)

Podaci o tome kako su upotrebljene donacije u okviru određene svrhe omogućavaju dublji uvid u pitanje da li su one jednokratna (humanitarna) pomoć ili su usmerene na dugoročnija rešenja određenih problema.

U skladu sa metodologijom i poznatim podacima, upotrebu donacija delimo na tri kategorije – dugoročna ulaganja, jednokratna davanja i davanja čija je svrha ostala nepoznata. Posmatrana na taj način, ulaganja putem donacija su pokazana na grafikonu.

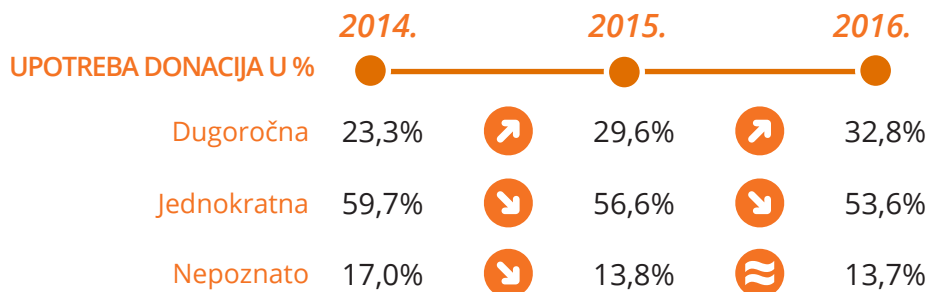

DUGOROČNA STRATEŠKA ULAGANJA

Delta Fondacija je u 2016. godini poklonila Centar za sport i rehabilitaciju osoba sa invaliditetom Gradu Kragujevcu. Prostor veličine 660m² je ispunjen sadržajima poput 4 apartmanske jedinice, rehabilitacionog dela, teretane i multifunkcionalne sale za seminare, edukacije i druženja, atletske staze, terena za trening orijentacije osoba sa oštećenjem vida i terena za boćanje.

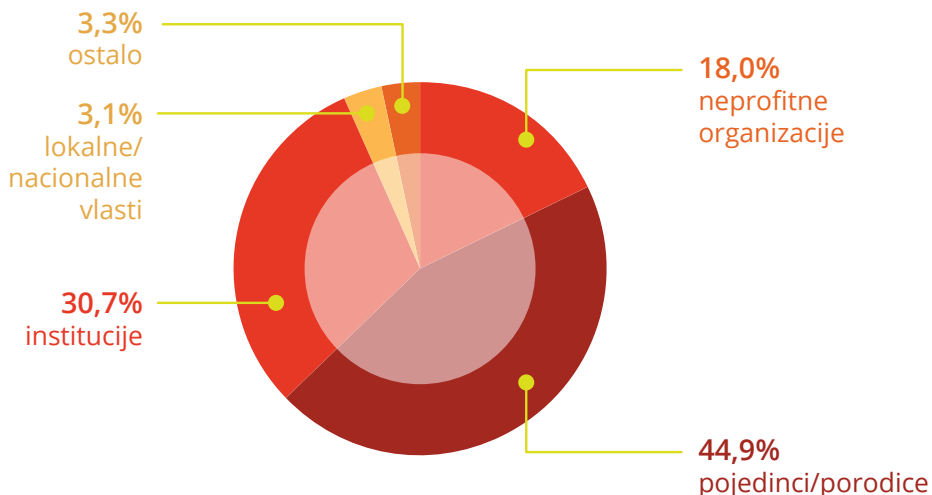
Kompanija Philip Morris nastavlja da strateški i dugoročno ulaže u ekonomski razvoj kroz program „Pokreni se za posao“. U saradnji sa udruženjem Eneka objavljuje se konkurs, a dobitnici na konkursu dobijaju finansijsku podršku za pokretanje ili proširivanje posla. Ove godine su, između ostalih, podržani Amela i Damir Ljajić kako bi proširili proizvodnju teksasa u svojoj firmi u Novom Pazaru.

Erste banka u saradnji sa **Fondacijom Dokukino** nastavlja program „Klub Superste“, kojim obezbeđuje mentorsku i finansijsku podršku pojedincima koji žele da započnu društveno odgovorni posao.

PRIMAOCI DONACIJA

PRIMAOCI DONACIJA (% akcija)

DRŽAVA KAO PRIMALAC

% Zabeleženih akcija: 33,8%

% Darovanog novca
prema poznatoj
darovanoj sumi: 53,7%

Nakon prošlogodišnjeg porasta i procenta akcija i darovanog novca usmerenih ka lokalnim i nacionalnim vlastima, te državnim institucijama, podaci za 2016. godinu pokazuju stagnaciju procenta akcija i pad procenta količine darovanog novca državi.

BROJ AKCIJA USMEREN NA RAZLIČITE KATEGORIJE PRIMALACA DONACIJA U %

	2014.		2015.		2016.
Pojedinci / porodice	49,3%	↘	45,0%	≈	44,8%
Institucije	27,9%	↗	31,2%	≈	30,7%
Neprofitne organizacije	15,4%	≈	16,3%	↗	18,0%
Lokalne / nacionalne vlasti	2,5%	≈	2,7%	≈	3,1%

KRAJNI KORISNICI

17,3%

OSOBE SA
INVALIDITETOM

17,2%

OSOBE SA
ZDRAVSTVENIM
PROBLEMIMA

16,3%

POPULACIJA
LOKALNIH
ZAJEDNICA

13,9%

EKONOMSKI
UGROŽENE
OSOBE

OSTALE GRUPE KRAJNJIH KORISNIKA (% akcija)

od 0 - 1%

- beskućnici
- populacija manjinskih zajednica
- religijske zajednice
- izbeglice i raseljena lica
- osobe kojima je potrebna palijativna nega
- žene i deca žrtve trgovine ljudima
- migranti

od 1 - 2%

- žene i deca koji su preživeli nasilje

od 2 - 4%

- starija populacija
- deca i mladi u riziku
- opšta populacija
- talentovana deca i mladi
- ljudi iz drugih zemalja

od 4 - 5%

- samohrani roditelji
- deca bez roditeljskog staranja
- majke i novorođenčad

BROJ AKCIJA USMEREN NA
RAZLIČITE KORISNIČKE
GRUPE U %

	2014.		2015.		2016.
Osobe sa zdravstvenim problemima	29,7%	↘	21,5%	↘	17,2%
Ekonomski ugrožene osobe	17,4%	↘	13,7%	≈	13,9%
Osobe sa invaliditetom	12,9%	↗	15,1%	↗	17,3%
Populacija lokalnih zajednica	11,4%	↗	17,0%	≈	16,3%

Istraživanje sproveo:

catalyst

Partner na programu:

Publikacija *Davanje za opšte dobro u Srbiji u 2016. godini* deo je šire inicijative promovisanja i podsticanja filantropije u Srbiji i regionu koju sprovode Trag fondacija i fondacija Katalist. Istraživanje i publikaciju kreirala je fondacija Katalist (Catalyst Balkans) u saradnji sa Trag fondacijom, a uz velikodušnu podršku Čarls Stjuart Mot Fondacije (C. S. Mott), Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) i Balkanskog fonda za demokratiju (BTD).

Izneti stavovi predstavljaju isključivo stavove autora i ne predstavljaju nužno stavove USAID-a ili Vlade SAD-a. Mišljenja izneta u ovoj publikaciji ne predstavljaju nužno mišljenja Balkanskog fonda za demokratiju, Nemačkog Maršalovog fonda ili njihovih partnera.

Imajući u vidu da su sume poznate u 34,2% slučajeva, procene o ukupnoj sumi darivanj u Srbiji napravljene su ekstrapolacijom na osnovu poznatih podataka. Ukoliko želite više informacija, pun izveštaj možete preuzeti na sajtu:

www.catalystbalkans.org
ili www.tragfondacija.org

Kosovo je prikazano bez prejudiciranja statusa, u skladu a Rezolucijom 1244 i mišljenjem MSP-a o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

Istraživanje podržali:

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

FONDACIJA KATALIST
Takovska 38, Beograd
Srbija

www.catalystbalkans.org

PRIREDILE:
Aleksandra Vidanović
Aleksandra Vesić

UREDILI:
Aleksandra Vesić i
Nathan Koeshall

LEKTURA I KOREKTURA:
Ivana Andrić

Dizajn i grafička obrada:
Tatjana Negić Paunović

Beograd, 2017.